

Hudák Katalin

## Fesztiválos

### sánta vers

reggeli helyett  
csuklás a tányéron  
és kávé a pohárban  
a fesztivál anyaga kezemben  
s az éjjel a fejemben  
született vers  
keserű lett a számban  
kétszer is megforgattam,  
de nem lett jobb az íze,  
kiköptem,  
gondoltam, szebb lesz,  
ha papírra kerül  
minél hamarabb,  
de míg a LAKOMÁN dolgoztam,  
egyik versláb  
a fogaim közé ragadt  
megsérült, bicegni kezdett  
a sebet, bekötöztem, gondoztam  
bekentem, simogattam,  
a tördelő munka aznapra lezárult,  
de a bicegő vers addig végleg lesántult

reggeli helyett  
kávé van a tejben,  
csuklás a pohárban  
kis szék mellett  
s rajta a fesztivál mai anyaga,  
s a sánta vers,  
ha időm van, én etetem,  
néz rám és mosolyog,  
hálásan, mint picike  
egyetlen gyermekem



## Az értékelés dilemmája (a hóhért itt nem akasztják)

Egy versenyszerű fesztivál sorsát, hangulatát és színvonalát az is meghatározhatja vagy eldöntheti, hogy a zsűri milyen szakmai színvonalon áll, milyen módon értékeli a szereplőket, hogy mennyire ismeri fel azt a közeget, amelyben véleményét kimondja.

Az Egressy fesztivál ebben a tekintetben szerencsésnek mondható. Idén is sokat tanulhattott néző és szereplő egyaránt. Ahogy Sadilek mondta, jelenleg valószínűleg Szepsiben a legnagyobb a négyzetméterre jutó rendezők aránya, akik nem kritizálni jöttek, hanem tanácsokat adni: őszintén, barátsággal és szeretetből.

Sikerült (talán a lengyelek távolmaradása miatt is) időt találni a bőséges elemzésre. Közben megismerhettük a produkció megszületésének körülményeit, pelenkás korát..., esetleg megtudtuk, hogy miért lett koraérett, elhízott vagy miért nem tehette le az érettségit... és amelyik felnőtt, azzal lehetett bátrabban, nyíltabban, kritikusabban is beszélni.

Így kell ezt csinálni, hogy senki ne sértődjön meg, de a maga érettségi szintjén megkaphassa azt, amire feltétlen szüksége van.



mml

### az értékelés pillanatai



### a buzitai közönség

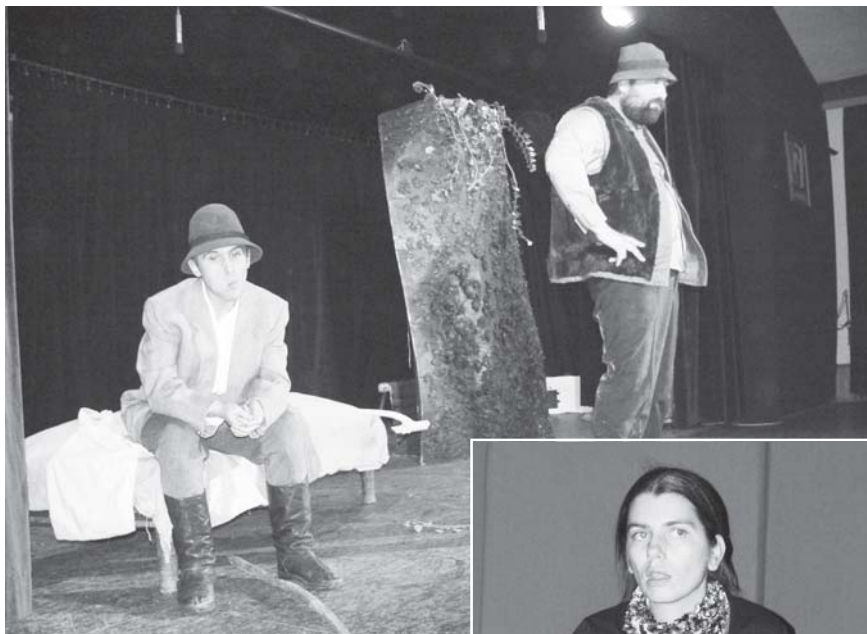


*(Kilencedszer Szepsiben)*

Juhász Mária színpadi csodája évek óta elkápráztat itt a fesztiválon. Előre örülök jelenlétüknek, és mindig tudnak újat hozni. A rendezőt dicsérem, pedig a színészek művelték velem a csodát! Tudom, hogy ilyen tehetségek mindenhol akadnak, de csak kevesek képesek arra, amit itt láthattunk: a felszabadult, önfeledt és természetességével lenyűgöző játéokra. Ehhez a bátorsághoz, hogy csak így merjék, akarják és tudják csinálni, egy kiváló személyiség kell. Ő a rendező, aki ezt megálmodta, a szereplőkkel elhitette és hitelessé tette. Így válik színházzá a történet és a szöveg.

Vérbő napi játékot láthattunk, mégis a jóízű határain belül, amit már csak kevesen tudnak megoldani, mert a televízió és helyenként a színház is a testi és lelki kivetkőzés, az önmagából való kifordulás idejét éli. Jó ötletnek bizonyult a néhány jelenetből felépített és zökkenőmentes sorrendbe állított képsor. (Móricz három egyfelvonásosa.)

Érdemes lenne itt szólni egyenként a szereplőkről is, mert minden-



ki a helyén volt, és egymást múlták felül.

És példát mutattak időtartamban is a fesztivál résztvevőinek. Háromnegyed óra, amennyit egy amatőr csoport zökkenőmentesen élvezetes produkcióvá érlelni. A közönség arca olvasható volt, a vastaps pedig jogos és kiérdemelt.

*mml*



Juhász Mária rendező

## Fábry Napok Kassán

Miközben a színjátszók Szepsiben és Buzitán tömegeket mozgatnak meg, Kassán 1968-ra emlékeznek. Sajnos az elvárhatónál gyéresebb közönség előtt.

1968 élő tanúi adtak elemzést, visszatekintést. Köztük Dobos László, Duray Miklós, Beke Sándor, Béres József, Végh László, valamint két történész is (Szarka László és Simon Attila). Azért Fábry neve és alakja sem került feledésbe Petővári Ákos jóvoltából. Az idei Fábry-díjat a 80 éves Jakab István nyelvész kapta, aki magyar szakos tanárok generációit nevelte a pozsonyi Komenský Egyetemen.

*mml*



### ... hírtöredék

...A lengyel társulat hiányát sikerült pótolni a Fekete vonat rock zenekar leszerződésével, akik még mindig a makrancsi vasúti sorompónál várakoznak, de éjjelre valószínűleg hangulatosabbá teszik a hajnalig tartó örömmámort a győztes csoportok számára...

# Hajrá Kisveréb!

Szokványosnak tűnő alaphelyzet: zsigori, fukar öregasszony, segítőkész vagy irigykedő falubeliek, majd csodás átalakulás: a jócselekedet megigazulást eredményez. Ezt viszont tudni kell eljátszani. Kellemes, derűs előadás részesei lehettünk.

Nem először szerepelnek a szeszaiak a fesztiválon, persze az egy másik csapat volt. Vagyis a hagyomány formálta azt az igényt, hogy egy darabbal közönség elé lépjenek. Szerencsés volt a választás (bár a szöveg még egy kis dramaturgiai igazítást elviselt volna), a történet mostanában új dimenziókat kap...

A csodálatomat vívta ki a fiatal gárda, alig elsős középiskolások hetven éves anyókéák szerepében, jól gazdálkodva az idővel (ami sok amatőr csoport számára nem sikerül), és meghatóvá tudták varázsolni ezt az aprócska, egyszerű helyzetet. Sikeresnek mondható a természetesség megteremtése is, ami a rendező jó lélektani hozzáállását dicséri. Szerintem még párszor fogunk velük találkozni a jövőben is a fesztiválokon... Nem alaptalanul.

(-iró)

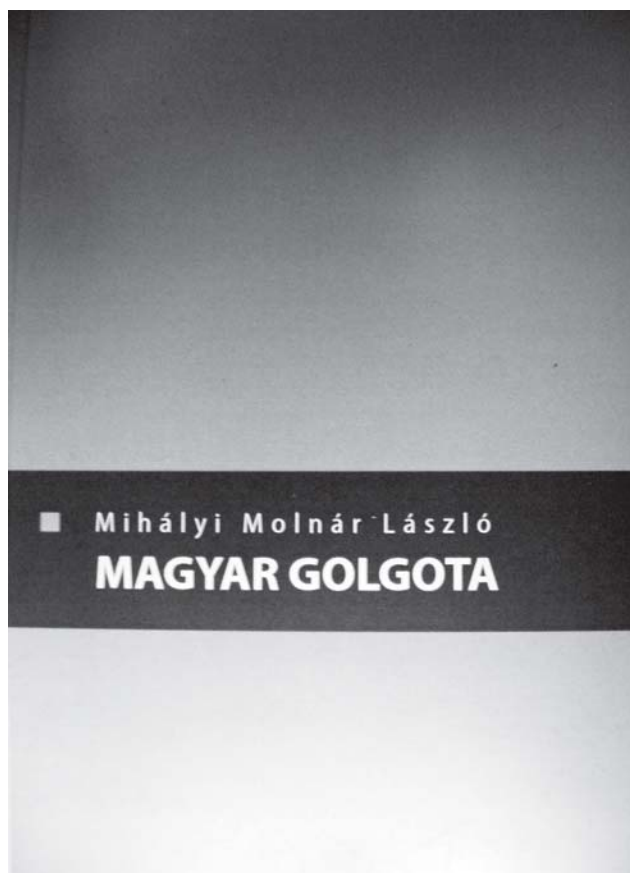


*a*  
**Lakoma**  
szerkesztőségének díja



Kálmán Alica, a Vásárúti Komédiások  
énekesé részére

Megjelent Mihályi Molnár  
László válogatott  
verseinek kötete



# A harapós férj

Az ipolynyékiek tántoríthatatlan játékszenvedélyét igazolja idei jelenlétük, és ismét Buzitán. Hagyományosan a klasszikus népszínművek világát próbálják megidézni. Megható arra emlékezni, hogy először még Mics Károly is velük lehetett és az együttes azóta felvette a nevét és az életműdját is róla nevezte el Boda Ferenc és Juhász Dósa János javaslatára a fesztivál szervező bizottsága. Az idei választás is egy könnyed, szórakoztató darabra esett. Ennek a műfajnak is megvan a maga tere és közönsége, de csak akkor tud könnyed és szórakoztató lenni, ha a szereplők pergővé és lendületessé teszik a történetet, amihez mindig annak a személyiségnek a jellemét, magatartását, mozdulatait és gesztusait kell megformálniuk, akit alakítanak. Nem csupán a szövegmondással...A jellemformálás attól lesz természetes és hiteles, hogy élő figurát látunk magunk előtt. Így lesz játék abból, amit a cselekmény érdekessége kedvéért elegendő lenne csupán elolvasnunk.

Nem könnyű ezt az érzést, hangulatot megteremteni.

Dicséretet érdemel az ipolynyéki társulat, hogy erre ismét vállalkoztak.

Ui. Hrubík Béla a vendéglős szerepében kiváló alakított és az jutott eszembe, hogy a várható elmaradó állami támogatások idején esetleg a Csevadok ilyen tevékenységgel tudna valamit...



**mml**

A tizedik fesztivál utolsó napján két vendéglőadást is láthatott a kedves fesztiválózó közönség. Az egyik a békéscsabai Féling Színházi Csoport tálalásában került a Lakoma asztalára Csoda címmel. Egyik érdekessége, hogy a Bodrogközi Színjátszó Csoport éppen ezzel a darabbal ért el hatalmas sikereket (többek között a fesztivál fődját is), az Egresy Béni Színjátszó Fesztiválon. Bevallom, nekem a bodrogköziek „csodája” jobban tetszett, de lehet, hogy elfogult vagyok, no meg hát ízlések és pofonok...



## Vendéglőadások

A másik vendéglőadás az őrújfalui ÉS?! Színháza ajándéka nekünk, ők az idei Jókai napokon értek el színjátékukkal eredményeket (fődíj és a legjobb kosztüm díja). Nem is szaporítom tovább a szót, beszéljenek a képek helyettem.

**Szpisák Gyula**



*Megjegyzés:* Mivel lapzártánk korábbi időpontra esett, minthogy megkezdődött volna az őrújfalui előadás, ezért az ő darabjukról a Jókai Napokon készült fotókból közlünk le néhányat.

## Tíz év története

# Juhász Dósa János szemszögéből



### Mit jelent számodra ez a kerek évforduló?

Egy fesztivál életében fontos esemény egy ilyen évforduló. Egy ütőképes mikroközösség alakult ki az elmúlt tíz év alatt. Az emlékkönyv szerkesztése közben azon gondolkodtam, mennyi barátság és jól működő kis csoport alakult és működik mind a mai napig. Egy jeles példája ennek a nánai színjátszó csoport, akik gyakorlatilag a fesztiválnak köszönhetően alakultak. Kezdetben esztrád csoportként működtek, mostanra pedig az esemény meghatározó résztvevője. A szlovákiai magyar kultúra fennmaradása sohasem a politikától függ, hanem azoktól, akik fontosnak tartják magyarságukat. A globalizálódó világban baráti kapcsolatok hullanak szét, itt pedig három napig együtt vagyunk, talán ez a fesztivál legnagyobb pozitívuma, a családi hangulat, amit létre tudtunk hozni. Végignéve az elmúlt tíz év történetét több mint húsz olyan csoport létezik, amely rendszeresen működik, ezekkel szinte napi kapcsolatot tartunk, ha nem is résztvevőként, de legalább vendégként mindig tudunk találkozni Szepsiben.

### A csoportok mellett a tíz év sikeréhez bizonyára hozzájárult a szervezők alázatos munkája és lelkesedése is.

A mai helyszínekre teljesen véletlenül került a fesztivál, amikor ezt 1999-

ben létrehoztuk, akkor Királyhelmeckapta meg a rendezési jogot, de a politikai csatározások rányomták a bélyegét a fesztiválra és ellehetetlenítették azt. Így kapta meg a szervezési jogot Szepsi és Buzita. Kialakult egy kemény mag, amely ezt a szervező gárdát mozgatja. A főszervezőtől kezdve a takarítón keresztül mindenki pontosan tudja a feladatát és már rutinszerűen végezzük feladatunkat.

minősége, szeretnénk elérni azt, hogy az ide érkező csoportok színvonalas produkciókkal mutatkozzanak be. Példának megemlíteném a szesztaiakat, akik folyamatos felívelő színvonalat mutatnak az elmúlt években. Öt évvel ezelőtt elég gyenge előadást láthattunk tőlük, az idén viszont a legjobbak közé tartoznak. Persze vannak gyengébb évfolyamok is, ezt a tizediket mindenképpen idesorolnám, de ez talán min-



Tökkirály és tökkirálynő

### Mi volt a legemlékezetesebb pillanat számodra az elmúlt tíz év alatt?

Nem szívesen emelnék ki előadást vagy csoportot, hiszen számomra ez az időszak úgy marad emlékezetes, ahogy volt. Ha mégis valamit kiemelnék, az a nagy család, amiről előbb szó volt. Természetesen fontos az előadások

den rendezvény életében így van.

### Milyen kihívásokkal várjátok szervezőként a jövőt?

Minden évben majdnem a nulláról kell kezdeni, hiszen senkit sem érdekel az, hogy az előző fesztivál mennyire jól sikerült. A küldetésünk - mindig a maximumot nyújtani.

**Lakatos Tamás**



Néhány jeles vendég...

## Zsúri vélemény

### Kötetlen beszélgetés

Bodon Andreával, a társadalmi zsúri  
legszebb virágszálával

**Láttatok az összes előadást, milyen volt értékelni a produkciókat?**

Nagyon örülök, hogy itt lehetek, ilyen minőségben először vagyok a fesztiválon.

A KGSZT rendezőjeként talán könnyebb volt a dolgom, mint most zsúrizni, hiszen sokkal könnyebb nézőként önfeledten belemerülni a többiek előadásába, minthogy zsúriként jegyzetelni, hibákat, pozitívumokat keresni.

**A produkciók műfaji besorolása nélkül hogyan próbáljátok értékelni a bemutatott darabokat?**

Nagyon nehéz összevetni az előadásokat, hiszen van olyan, amit most láttam először. Hagyományörző csoportokat szívesen figyeltem, számomra ez új élmény volt. Szerintem az a fontos egy előadásban, mennyire felkészült egy csapat, fontos az is, hogy átéljék a szereplők amit mondanak, a jó hangsúlyozás, a hiteles előadás és hogy együtt éljenek a szerepükkel. A zsúri minden tagja külön véleménnyel volt, így meg kellett vitatnunk az előadásokat, ekkor derült ki, hogy ki nek mi a prioritása.

**Mi a véleményed a diákszínpadok felnőtt szereplőkre**



**megírt darabjairól?**

A KGSZT rendezőjeként többször találkoztam ezzel a jelenséggel, igyekszem mindig olyan darabot választani, ami illik a diákokhoz. Ehhez nem kell az, hogy tizenévesekről szóljon a darab. El lehet játszani egy felnőtt szerepet is, persze ez jóval nehezebb, de lehet hiteles szerep.

Lakatos Tamás



**A nevedet tisztelet és féltelme övezi az amatőr a színjátékosok körében, ezért azt feltételezem, hogy már a kezdeteknél is jelen voltál**

Én vagyok az egyetlen, aki mint a tíz alkalommal zsúritagként vett részt ezen a fesztiválon. Van tehát összehasonlítási alapom, és jó érzés megállapítani, hogy egyre színvonalasabb a rendezvény, s mi is egyre

## Zsúri vélemény

### Kötetlen beszélgetés

Havasi Péter zsúritaggal

*(aki mindig rohan, legtöbbször alig ér rá - vagy rá sem ér -, és állandóan hiányzik valami, ami eredetileg nála volt - vagy nála kellett hogy legyen, ugyanakkor elismert szakember... Én legalább is úgy tudom...)*

igényesebb munkát végezhetünk, szakmai szempontból van mit értékelni, hiszen évről évre jobb darabok kerülnek előadásra. Nagy szükség volt ebben a régióban erre a fesztiválra, mivel ösztönzően hat a csoportok munkájára. Nem kis fejlődésnek voltunk szemtanúi több csoport életében. Igaz, hogy a királyhelmeci csoport régen és jól működik, de ez a fesztivál nemcsak számukra jelent megmérettetési lehetőséget, hanem a többi csoport számára. Olyan ütőképes csoportokról beszélhetünk már, amelyek gazdagítják a fesztivált, legyen szó a csécsiokról, a tornagörgőiekről vagy a szesztai csoportról, amelyről tudni

kell, hogy nemrégiben fiatal középiskolásokból állt össze, s idén bizony komoly, szakmai kritériumoknak megfelelő darabot láttunk tőlük.

**Ha jól értem, ha visszatekinthetéd csupa pozitívumot, fejlődést látsz...**

Azt mondhatjuk, hogy az Egressy Béni fesztivál már felsorakozott az ország legnagyobb fesztiváljai mellé. Ezt és az előbb mondottakat bizonyítja a tíz év, és biztos vagyok benne, hogy ha továbbra is ilyen lelkes szervezők irányítanak majd, a következő tíz év után is hasonló dolgokat tudunk majd megállapítani erről a fesztiválról. Most azonban rohanok, mert zsúriznem kell...

# Jakab István méltatása (részlet)

Erős várunk a nyelv! – visszhangzik évszázadok óta a teremtő Isten védőkarját erősítvén népünk, nemzetünk számára itt a Szent Koronának Kárpátok gyűrtjébe zárt országában, ahol annyi más nép próbált már szerencsét az elmúlt kétezer évben, de csak egy tudott tartósan megkapaszkodni: a magyar.

Titok ez mindazok előtt, akik sem fegyverrel vagy pénzzel, sem erőszakkal vagy hízelgő csalárdsággal nem tudták hosszabb időre meghódítani e földet és jogos birtokosait. S ennek a titoknak egyik kulcsa a nyelvünk, amit őriz az is, aki idegenként tanulta, és negyedíziglen bűnhődik érte, aki megtagadja. És legyen ezerszeresen áldott az őrzők minden közkatonája, s még inkább a védősereg tisztikara: papok, tanítók, írók és nyelvészek több ezres csapata. Ezek közé tartozik az a nyelvész is, aki a magyar szakos tanárok nemzedékeit készítette fel arra, hogy anyanyelvünk erényeit, szépségeit védjék, őrizzék, ápolják, s oltás be vele az újabb és újabb nemzedékeket. A sajtó és rádió útján pedig még szélesebb körben lett állhatatos misszionáriusa e küldetésnek.

A pozsonyi Comenius Egyetem Bölcsészkarán voltam én is diákja 30 –

35 éve, s hogy ezt az ünnepi méltatást most elmondhatom, neki is köszönhetem, mert a tanár s az író csak úgy léphet a nyilvánosság elé teljes fegyverzetben, ha értelme és képzelete töltött tára mellett a nyelvi készségek terén is tökéletesen felkészült. S amit Jakab tanár úr gondos nyelvészgazdaként az elmúlt 5 – 6 évtizedben elvetett, annak tiszta búzaterméséből még sok nemzedék mindennapi beszédcipóját sütheti meg a felvidéki magyarság. Mert tanítványai, s tanítványainak tanítványai közül is sokan az ő következetes, nyelvi tisztaságot követelő munkájának hűségese folytatói.

Pedig nem lehetett sem könnyű, sem egyszerű az út a Laborc és Latorca mellől, Nagyráskáról a világháborús ifjúkortól a hontalanság éveiben a határsáv tiltott zónáján át a sárospataki érettségig, majd az ötvenes években egyetemre végezni és pályát kezdeni Pozsonyban. Emlékezetesek lehetnek a nagymenyéri gimnáziumban töltött esztendőik, ahonnan Pozsonyba a magyar tanszékre vezetett az út. Feledhetetlen nyelvtanórák, sokak számára végtelennek tűnő elemzések..., de higgyék el, hogy csak a tűzben edzett acélpengét érdemes

türelmes kitartással élesre köszörölni. A nyelv is csak ilyen csiszolással képes a gondolat éles és pontos, gyors és hatékony kifejezőjévé válni az értelem termékeny mezején.

*Köszönjük, tanár úr !*

S azt is, hogy tudta és tudatta velünk, miért legyünk nyelvünk harcos védelmezői, amikor csak suttogva lehetett őszintén véleményt mondani, amikor kétszeres-háromszoros, nyelvünköl-hitüntől-kultúránktól idegen megszállás alatt mégis magyarok és emberek akartunk maradni egy országban, ahol ilyen elszántsággal legfeljebb a megtűrték, megbízhatatlanok és nemkívánatosak számát gyarapíthattuk. Mégis itt vagyunk !

Többségünk a helyén maradt, mert tudja a helyét és van fegyvere, mert a testet a szó s a lélek védi, s az anyanyelvet e nemzet teste őrzi rendületlenül. S hála a Teremtőnek, itt lehet köztünk.

Hála a Mindenható Úrnak, ez a nyelv mibennünk még az álmok s a gondolatok megmondhatója, ez a nyelv itt bent még a világ ura, s azzá lehet ismét szülőföldünkön mindenütt...

**Mihályi Molnár László**

## Élet a színpadon túl...

vagyis a szerkesztőségben



Gyula Lakoma-ügyben munkálkodik, János és Laci az okleveleket készítik



Mihályi Molnár László sziporkázik...



Tamás riportot diktál, Kati ír, közben a Lakomát tördeli



Boda Ferenc kérdése reggeli után: Még mindig nincs kész az újság??

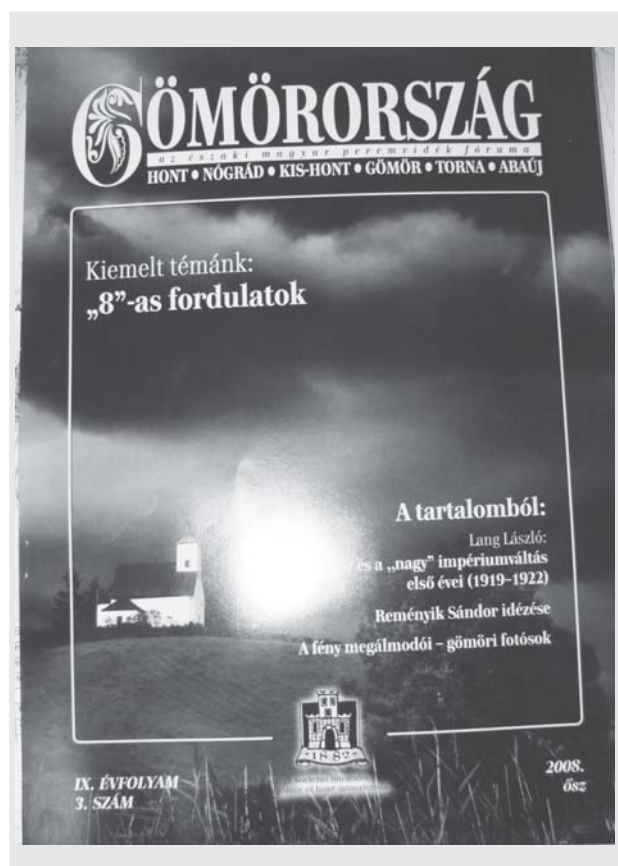
## ... hírtöredék

... Jövőre a tizenegyedik fesztivál idejére ugyanebben az időben a térség több településére különböző fesztiválokat lenne érdemes szervezni, pl. Kassán Fábry Napokat, Kazinczy Napokat, Thália Színházi fesztivált, Jászón művelődési tábort és ezzel biztosítanánk, hogy egy hét alatt egy esztendőre letudjuk a térség közművelődési programjait.

# Program - szombat

## Buzita – kultúrház

- 10.30 **Féling Színházi Csoport – Békéscsaba**  
Schwajda György: Csoda  
Rendező: *Steinwender József*
- 14.30 **MICS KÁROLY SZÍNJÁTSZÓCSOPORT – Ipolynyék**  
Emőd Tamás – Török Rezső: A harapós férj  
Rendező: *Balik Judit*
- 17.00 **És?! Színház – Örsűjfalu**  
Petőfi Sándor: A helység kalapácsa  
Rendező: *Szabó Csilla*
- 18.40 **Horňák Marek, Zsuzsa és zenekara – Buzita**  
Megzenésített versek
- 19.00 **8 KOR Színház – Sárospatak**
- 20.00 **Ünnepélyes eredményhirdetés**  
Közreműködnek a Buzitai Citerások



## Hírtöredék...

... Juhász Dósa János számára többen is részvétüket fejezték ki a sorozatos zaklatások miatt, de a főszerző úr egyelőre elhatárolódik azoktól a közúti fejtámaszoktól, akik a zsúrit folyamatosan szívatják azért, mert nem hajlandók lassabban közlekedni. Egyébként jövőre egy új kategória nyílik a fesztiválon falusi romacsoportok részére és a nagy Piritós Díjat fogják számukra kiosztani...

(a rémhíreket szállította: Mihályi Molnár László)

## CSEMADOK BUZITAI ALAPSZERVEZETE A CSEMADOK KASSA - KÖRNYÉKE TERÜLETI VÁLASZTMÁNYA KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

2008. november 29-án (péntek)

20<sup>00</sup> órai kezdettel a buzitai kultúrházban  
megrendezi a hagyományos

## ERZSÉBET és KATALIN

### batyus bálját,

melyre tisztelettel meghívja Önt és b. családját

Zene: ZSEB együttes Zsapka Attila  
és Benkó Ákos együttes tagjai

Jegyelővétel:

Buzitai Önkormányzat Tel: 055 / 466 51 01

A Csemadok székházban, Szepsi, Fő út 81.

Tel: 055 / 460 36 02 Mobil: 0905 543 986

Belépődíj: 150,-\$k

## TOMBOLA - FRISSÍTŐK

Frissítőkről a rendezőség gondoskodik

A jegyet megrendelése után

három napig tartjuk!

A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

A bevételből az óvodát és az iskolát támogatjuk!



## Szombatöki búcsú-LAKOMA

A X. Egressy Béni Országos Színjátszó Fesztivál lapja

Elkövetők: Hudák Katalin, Mihályi Molnár László, Szpisák Gyula, Juhász Dósa János, Panyko László, Lakatos Tamás  
Tördelődött a buzitai titkársági irodában, nyomtatódott és fénymásolódott a SZAKC irodában, Szepsiben